

Sygn. akt VIII U 13/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2018 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Zofia Kubalska

Protokolant – sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2018 roku w Lublinie

sprawy H. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość kapitału początkowego i wysokość emerytury

na skutek odwołań H. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 8 listopada 2016 roku znak (...)

i z dnia 10 listopada 2016 roku znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 8 listopada 2016 roku, znak (...) i ustala H. B. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 74924,41 (siedemdziesiąt cztery tysiące dziewięćset dwadzieścia cztery złote i czterdzieści jeden groszy);

II. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 10 listopada 2016 roku, znak (...) i ustala H. B. wysokość emerytury od 1 listopada 2016 roku w kwocie 851,59 zł (osiemset pięćdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy) przyjmując do jej wyliczenia kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 217497,06 (dwieście siedemnaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt siedem złotych sześć groszy) i średnie dalsze trwanie życia 255,40 (dwieście pięćdziesiąt pięć i czterdzieści setnych) miesięcy.

VIII U 13/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 listopada 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) przeliczył H. B. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku (decyzja – k. 30 akt kapitałowych).

Kolejną decyzją z dnia 10 listopada 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie przepisów w/w ustawy przeliczył z urzędu emeryturę H. B. od dnia 1 listopada 2016 roku (decyzja – k.132 akta emerytalne).

Wnioskodawczyni w odwołaniu z dnia 6 grudnia 2016 nie zgodziła się z treścią powyższych decyzji oraz wносиła o ich zmianę. Ubezpieczona kwestionowała sposób obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wysokość emerytury podnosząc, iż w obliczeniach nie zostały uwzględnione faktyczne zarobki z okresu zatrudnienia w (...) w

D. w latach 1971-1984, wobec czego zdaniem skarżącej wysokość kapitału początkowego i emerytury została zaniżona (odwołanie – k. 2 – 3 akta sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 20 lutego 2015 roku organ rentowy ustalił wnioskodawczyni kapitał początkowy. Zakład uwzględnił wnioskodawczyni 13 lat, 4 miesiące i 19 dni okresów składkowych, tj. 160 miesięcy oraz 4 lata, 7 miesięcy i 12 dni okresów nieskładkowych, tj. 55 miesięcy. Do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonej przyjęto wynagrodzenie z 10 lat kalendarzowych z lat 1971-1980. Obliczony w ten sposób wskaźnik wyniósł 32,23 % i kwocie bazowej w wysokości 1 220,89 zł obowiązującej w dniu 1 stycznia 1999 roku. Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 63 237,13 zł. Do stażu ubezpieczeniowego uwzględniono okres zatrudnienia w (...) od 11 czerwca 1971 roku do 27 marca 1984 roku na podstawie świadectwa pracy z dnia 27 marca 1984 roku. Organ rentowy do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględnił faktycznych wynagrodzeń z okresu od 11 czerwca 1971 roku do 15 sierpnia 1980 roku i od 27 marca 1984 roku do 27 marca 1984 roku ponieważ wnioskodawczyni nie przedłożyła dokumentów potwierdzających jego wysokość. Wnioskodawczyni w okresie od 16 sierpnia 1980 roku do 26 marca 1984 roku korzystała z urlopu wychowawczego (decyzja - k. 4-5 a.k.).

W dniu 30 lipca 2015 roku ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego. Do wniosku dołączyła zaświadczenie Rp-7 wystawione przez (...) w D. za lata 1978-1980 oraz informację zarządu Spółdzielni o braku dokumentacji płacowej za lata 1971-1977 (wniosek z załącznikami – k. 14 – 19 a.k.).

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2015 roku Zakład ponownie obliczył wartość kapitału początkowego wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku. Na nowo ustalono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, który wyniósł 39,26%, zaś wartość kapitału początkowego wyniosła 69 078,68 zł (decyzja – k. 23 a.k.)

W wyniku przeprowadzonej kontroli u płatnika (...) w D. wydany został nowy dokument Rp-7 za lata 1978-1980. Różnica w wynagrodzeniu wystąpiła jedynie 1980 roku. Wobec powyższego, Zakład wydał zaskarżoną decyzję z dnia 8 listopada 2016 roku, w której na nowo został ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynoszący 39,32% oraz wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosząca 69 110,03 zł (decyzja – k. 30 a.k.).

Powyższa decyzja stanowiła podstawę do przeliczenia emerytury, której Zakład dokonał kolejną zaskarżoną decyzją z dnia 10 listopada 2016 roku. Emerytura obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła 785,51 zł. Świadczenia nie podwyższono do kwoty najniższej emerytury, ponieważ ubezpieczona nie wykazała 21 lat okresów składkowych i nieskładkowych (decyzja – k. 132 a.e.).

W tym stanie rzeczy wydane zostały zaskarżone decyzje.

H. B. była zatrudniona w (...) Spółem od dnia 16 lipca 1971 roku do dnia 27 czerwca 1984 roku na podstawie umowy o pracę jako sprzedawca. Skarżąca w w/w zakładzie pracy świadczyła pracę w pełnym wymiarze czasu pracy oraz otrzymywała miesięczne wynagrodzenie zasadnicze w następujących okresach:

- od 11 czerwca 1971 roku do 31 października 1971 roku w kwocie 850 złotych;
- od 1 listopada 1971 roku do 31 marca 1974 roku w kwocie 1400 złotych;
- od 1 czerwca 1974 roku do 31 lipca 1975 roku w kwocie 1900 złotych;
- od 1 sierpnia 1975 roku do 31 grudnia 1977 roku w kwocie 2100 złotych (zeznania wnioskodawczyni – k.13 v., 23 v. oraz 38 v. a.s., dokumentacja pracowa – k. 17 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 31 października 2017 roku pełnomocnik organu rentowego dokonał hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego wnioskodawczyni, w którym zostały przyjęte następujące wynagrodzenia:

- od 11 czerwca 1971 roku do 31 grudnia 1971 roku w kwocie 6767 zł;
- od 1 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1972 roku w kwocie 16800zł;
- od 1 stycznia 1973 roku do 31 grudnia 1973 w kwocie 16800zł;
- od 1 stycznia 1974 roku do 31 grudnia 1974 roku w kwocie 17500zł;
- od 1 stycznia 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku w kwocie 23800 zł;
- od 1 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1976 roku w kwocie 25200 zł;
- od 1 stycznia 1977 roku do 31 grudnia 1977 roku w kwocie 25200 zł.

Wskaźnik podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 49,36% tj. z 10 kolejnych najkorzystniejszych lat z okresu od 1971 roku do 1980 roku. Podstawa wymiaru wyniosła 602,63 zł ($49,36\% \times 1220,89$ zł). Do stażu pracy zakład przyjął 13 lat, 4 miesiące i 19 dni okresów składkowych, 1 rok okresów nieskładkowych oraz 3 lata 7 miesięcy i 12 dni okresów wychowywania dzieci. Mając powyższe na uwadze Zakład obliczył hipotetyczną wysokość kapitału początkowego, która na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 74923,41 zł.

Organ rentowy wskazał następnie, iż od dnia(...) roku Zakład z urzędu przyznał emeryturę od miesiąca, w którym wnioskodawczyni ukończyła wiek 60 lat i 8 miesięcy zgodnie z art. 24a ustawy emerytalnej obliczonej na podstawie art. 26 tej ustawy. Wysokość hipotetycznej emerytury wyniosła:

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego - 217497,06 zł
- średnie trwanie życia 255,40 miesięcy;
- wyliczona kwota emerytury 851,59 zł (pismo procesowe – k. 34 – 35 a.s.).

Na rozprawie w dniu 11 stycznia 2018 roku wnioskodawczyni nie kwestionowała wyliczeń organu rentowego oraz nie składała nowych wniosków dowodowych (protokół – k. 38 v. a.s.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach organu rentowego które obdarzono wiarą w całości. Ponadto Sąd obdarzył wiarą zeznania wnioskodawczyni, które były spójne z pozostałym materiałem dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie H. B. jest zasadne.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1383), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Z treści art. 174 ust. 1 cytowanej ustawy wynika, że kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Wedle ust. 2 tego przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Ust. 3 cytowanego przepisu stanowi, iż podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Z art. 114 ust. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Zgodnie natomiast z art. 15 ustawy o FUS podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Z treści art. 26 cytowanej ustawy wynika, iż emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Stosownie do treści § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412 ze zm.), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są dla pracowników – zaświadczenie pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia.

Wskazać należy, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed ZUS, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c, który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż H. B. w latach 1971 – 1977 uzyskiwała następujące wynagrodzenie:

- od 11 czerwca 1971 roku do 31 grudnia 1971 roku w kwocie 6767 zł;
- od 1 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1972 roku w kwocie 16800zł;
- od 1 stycznia 1973 roku do 31 grudnia 1973 w kwocie 16800zł;
- od 1 stycznia 1974 roku do 31 grudnia 1974 roku w kwocie 17500zł;

- od 1 stycznia 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku w kwocie 23800 zł;

- od 1 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1976 roku w kwocie 25200 zł;

- od 1 stycznia 1977 roku do 31 grudnia 1977 roku w kwocie 25200 zł.

Uwzględniając powyższe wysokości wynagrodzeń ubezpieczonej wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 74924,41, zaś wysokość emerytury od 1 listopada 2016 roku wynosi 851,59 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 8 listopada 2016 roku i ustalił H. B. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku w kwocie 74924,41 oraz zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 10 listopada 2016 roku i ustala wnioskodawczyni wysokość emerytury od 1 listopada 2016 roku w kwocie 851,59 zł przyjmując do jej wyliczenia kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 217497,06 i średnie dalsze trwanie życia 255,40 miesięcy.

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie powołanych przepisów i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.